

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: II, Курс: I

LABORE ET ZELO

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Дубровська Лариса Олександрівна
Бобро Артур Анатолійович

Контакти E-mail: dubrovsky@ex.ua , тел.: (097) 728 72 73
E-mail: artur062728@ukr.net , тел. 0984234715

Робоче місце Кафедра педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту
ауд. 233 навчального корпусу № 2

Години Понеділок
консультацій 13:00 – 14:00

Опис курсу

Курс покликаний озброїти теорією і технологією виховної діяльності майбутніх учителів початкових класів, спрямований на ґрунтовне вивчення ними фундаментальних питань освіти і виховання, а також засвоєння загальних закономірностей, принципів, методів і форм навчання і виховання молодших школярів.

Теоретична частина курсу базується на засвоєнні студентами нових досягнень основних теоретико-методологічних засад виховного процесу, методів і форм виховання, сутності, змісту, мети, завдання різних напрямів виховання, організації виховної роботи в початковій школі, результатів наукових досліджень, з передовим досвідом роботи вчителів, перспектив розвитку початкової освіти та педагогічної науки в Україні.

Передують вивченню дисципліни «Психологія», «Вступ до спеціальності», «Освітні тренди»; слідує за дисципліною: «Методика організації виховного процесу в початковій школі», «Пропедевтична педагогічна практика», «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі», «Демократичні основи організації освітнього процесу в початковій школі», «Актуальні проблеми організації НУШ», «Виховна практика», «Виробнича (педагогічна) практика».

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє досягненню здобувачами таких **програмних результатів навчання**:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання

інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Мета курсу – формування у студентів системи знань з теорії виховання учнів молодшого шкільного віку.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Початкова освіта» сприяє набуттю здобувачами **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній

діяльності.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20/6* год.) практичних занять (20/6* год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80/108* год.). Викладач використовуватиме такі форми та методи навчання (лекція, бесіда, співбесіда, розповідь, консультація), навчальні дискусії, створення ситуацій зацікавленості, аналіз ситуацій, самостійна робота.

Поточний контроль успішності студентів: виконання практичних завдань, усні відповіді, виконання навчально-дослідних завдань, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, контрольна робота, навчальний проєкт, екзамен.

* – денна/заочна форми навчання

Організація навчання

Теми лекційних занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Теорія виховання: об'єкт, предмет, категорії	2	2
2.	Закономірності та принципи виховного процесу	2	
3.	Механізми, фактори та етапи виховання	2	
4.	Наскрізний процес виховання	2	
5.	Українська національна система виховання	2	2
6.	Мета та ідеал національного виховання	2	
7.	Особливості та сучасні підходи до виховання учнів початкової школи	2	2
8.	Соціальні інститути виховання. Дитячі організації	2	
9.	Педагогіка партнерства в НУШ	2	
10.	Вихованість учнів початкової школи	2	
	Всього	20	6

Теми практичних занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Теорія виховання: сутність поняття	2	2
2.	Закономірності, принципи, рушійні сили виховного процесу	2	
3.	Механізми, фактори та етапи виховання	2	
4.	Особливості та сучасні підходи до виховання учнів початкової школи	2	2
5.	Ціннісні орієнтири сучасної української початкової школи	2	
6.	Системи виховання	2	2
7.	Основи національного виховання в початковій школі	2	
8.	Соціальні інститути виховання. Дитячі організації	2	
9.	Педагогіка партнерства в НУШ	2	
10.	Вихованість учнів початкової школи	2	
	Всього	20	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	РОЗДІЛ І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ		
1.	Теорія виховання: об'єкт, предмет, категорії.	8	10
2.	Українська національна система виховання.	8	10
3.	Закономірності та принципи виховного процесу.	8	10
4.	Наскрізний процес виховання.	8	10
5.	Мета та ідеал національного виховання.	8	11
	РОЗДІЛ ІІ. ЗМІСТ ВИХОВАННЯ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ		
6.	Особливості та сучасні підходи до виховання учнів початкової школи.	8	11
7.	Механізми, фактори та етапи виховання.	8	11
8.	Соціальні інститути виховання. Дитячі організації.	8	11

9.	Сучасне родинне виховання. Партнерство в системі «сім'я – школа».	8	11
10.	Вихованість учнів початкової школи. Діагностика вихованості.	8	11
	Всього	80	106

Оцінка

Критерії поточного оцінювання:

Відмінно – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів- доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі.

Добре – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

Задовільно – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

Незадовільно – студент виявляє недостатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з вступу до спеціальності, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Критерії оцінювання підсумкових завдань:

Бали	Результати навчання, що оцінюються
30	Виготовлення пам'ятки або лепбука з однієї теми курсу (може бути виготовлена вручну чи за допомогою різних комп'ютерних програм). Оцінюється: знання й розуміння теоретичного матеріалу - 5б. (відповідність темі, володіння науковою термінологією, доступність), візуальне представлення – 5б. (яскравість, зрозумілість), чітка спрямованість на цільову аудиторію – 5б. (учням, вчителям, батькам чи інтегрована). Презентація розробки. Оцінюється: захист роботи – 5б. (чіткість, логіка викладу, представлення; наявність самостійних висновків), вміння презентувати роботу – 5б. (володіння навичками ораторського мистецтва, навичками самопрезентації як автора (ів) розробки), використання нестандартного (творчого) підходу до

	презентації – 5б.
20	Виконання та представлення творчої роботи з теми: «Вихованість». Оцінюється: знання й розуміння теоретичного матеріалу - 10б. (відповідність темі, володіння науковою термінологією, доступність), представлення – 10б. (володіння навичками ораторського мистецтва, навичками самопрезентації, вміння творчо підійти до вирішення завдання, самоаналіз).
10	Тестова контрольна робота до розділу I (10 запитань за кожну правильну відповідь – 1б.)
10	Тестова контрольна робота до розділу II (10 запитань за кожну правильну відповідь – 1б.)
30	Екзамен (усно або письмово в аудиторії чи на УНІКОМі). 23-30 балів – присвоюється, якщо студент точно і повно розкриває зміст питань білета. Чітко і логічно відповіє на поставлені екзаменаторами запитання, вільно володіє науковою термінологією, наводить приклади з власної практики, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу під час роботи з молодшими школярами. Творчо вирішує практичні завдання. Вільно володіє нормативною, сучасною мовою. 19-22 балів – присвоюється, коли під час відповіді студент допускає деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина білета (до 15%) за умови, що принципові моменти було розкрито правильно. Незначні помилки усуваються самим студентом, коли на помилки вказує екзаменатор. Студент наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу під час роботи з молодшими школярами. Вірно вирішує практичне завдання. Вільно володіє нормативною, сучасною мовою. 12-18 балів – присвоюється якщо студент достатньо володіє понятійним апаратом навчальної дисципліни. Уміння й навички дозволяють викласти матеріал досить логічно й послідовно, практичне завдання вирішує за зразком, узагальнення робить з допомогою викладача. Під час відповіді допускає серйозні помилки. Мовою володіє, але робить незначні помилки. 6-11 балів – присвоюється, якщо відповідь нечітка з порушеною логікою викладу матеріалу й містить суттєві неточності. 30-50% змісту білета залишається нерозкритими. Відповідь репродуктивна, без узагальнень, не аргументована прикладами. На додаткові запитання екзаменатора відповідає в межах 45-50%. Мовою володіє, але робить багато незначних помилок. 0-5 балів – присвоюється, якщо відповідь студента фрагментарна. Студент не засвоїв матеріал у межах програми навчальної дисципліни (менше 50%), не дає конкретної відповіді на питання білету, не наводить прикладів. На додаткові та навідні запитання екзаменатора майже завжди не знає правильної відповіді. Мова зі значними помилками.

100

Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та участь. Відвідування лекційних, практичних занять з курсу є обов'язковими (за виключенням студентів індивідуальної форми навчання). Для студентів індивідуальної форми навчання необхідно на початку семестру узгодити з викладачем графік індивідуальної роботи та консультацій. Ефективність відвідування занять студентами позначається в журналі.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Терміни виконання всіх видів робіт доводяться до студентів на початку семестру. Конспекти, завдання, презентації, дидактичні матеріали перевіряються на поточному занятті. Якщо студент пропустив заняття з поважної причини, то дозволяється здати роботу до останнього заняття за розкладом.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувачки кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви завідувачка кафедри протягом тижня створює комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання письмової підсумкової роботи або усної відповіді студента відбувається відповідно до графіку та умов ліквідації академзаборгованості.

Академічна доброчесність та плагіат.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів, як нових наукових результатів; *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; *спісування* – використання письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; *обман* – надання неправдивих даних; *використання гаджетів і девайсів*, коли це не дозволено.

Дотримання правил академічної доброчесності є обов'язковим для всіх здобувачів освіти.

Мобільні пристрої як на лекційних, так і на практичних заняттях використовуються з навчальною метою. Мобільні пристрої можуть бути застосовані як засоби і джерело навчання, особливо у випадках коли студент створив презентацію або електронні портфоліо конспектів підготовки до практичних занять та конспекту тем для самостійного опрацювання; якщо потрібно виконати тест або завдання.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також

принципів і правил поведінки, визначеним у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodeks.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.

Література:

Основні:

1. Бібік Н. Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2018. 206 с.
2. Безбородих С.М. Теорія і методика виховання молодших школярів. Старобільськ: ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2019. 246 с.
3. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич: Коло, 2012. 326 с.
4. Державний стандарт початкової освіти : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. *Учитель початкової школи*. 2018. № 4 (вкладка).
5. Дубровська Л. О., Дешко О. О. Формування моральних якостей молодших школярів: теоретичний аспект. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. № 3. С.69 -75.
6. Дубровська Л.О., Дешко О.О. Теоретичні засади громадянсько-патріотичного виховання молодших школярів. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки».* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2018. Ніжин, 2018. № 2. С.13 -18.
7. Дубровська Л.О., Білоусова Н.В., Гордієнко Т.В., Дубровський В.Л. Підготовка вчителя початкової школи до формування культури поведінки молодших школярів. *Актуальные научные исследования в современном мире*. Переяслав-Хмельницький, 2019. Выпуск 5(49). ч.4. с.74-79.
8. Дубровська Л.О., Самойленко О.В., Дубровський В.Л. Теоретичне обґрунтування використання сучасних форм роботи з батьками учнів молодшої школи. *Актуальные научные исследования в современном мире*. Переяслав-Хмельницький, 2019. Выпуск 5(49), ч.4. с.79-87.
9. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. 3-тє видання, перероблене та доповнене К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с.
10. Закон України «Про освіту» зі змінами 2021 рік №2145-VIII від 05.09.2017, редакція від 21.11.2021
11. Концепція «Нова українська школа» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 02.07.2022).
12. Лисенко Н.В. Педагогіка початкової школи: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ : НБ ПНУ, 2018. 27 с.
13. Мельничук С. Г. Педагогіка (теорія виховання). К. : Видавничий дім «Слово», 2012. 288 с.
14. Нова українська школа : порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
15. Попадич О.О. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія виховання» для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 100 с.
16. Самойленко О.В. Дубровська Л.О. Виховання відповідальності у дітей початкової школи як педагогічна проблема / *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba*. № 20, January, 2018. с. 115–119.
17. Тарків Т.М. Теорія виховання. Кривий Ріг: КПІ, 2015. С. 10-22.

18. Теорія та методика виховання: методичні рекомендації до навчальної дисципліни для студентів II курсу факультету психології та соціальної роботи спеціальності 013 Педагогічна освіта /укл.-авт. Л.О. Дубровська, В.Л.Дубровський, А.А.Бобро. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, видання 2-ге, перер. та доп.2018. 122 с.
19. Ярошук Л.Г. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ, 2019. 400 с.
20. Buck N. Canadian schools must put more emphasis on physical education and get kids moving. *TheGlobe and Mail*. September 19, 2017.
URL: <https://beta.theglobeandmail.com/life/health-and-fitness/health/canadian-245-schools-must-put-more-emphasis-on-physical-education-and-get-kids-moving/article36309280/?ref=http://www.theglobeandmail.com> (дата звернення 05.07.2022).
21. Eberline A.D., Andrew K., Richards R. Teaching with Technology in Physical Education, Strategies. *Journal for Physical and Sport Educators*. 2013. № 26 (6). P. 38-39.
22. Education Policy Outlook: Korea. OECD, 2016.
23. Greenfield J.R.F., Almond M., Clarke G.P., Edwards K.L. Factors affecting school physical education provision in England: a cross-sectional analysis. *Journal of Public Health*. 2016. Volume 38, Issue 2. P. 316–322. URL: <https://doi.org/10.1093/pubmed/fdv032> (дата звернення 05.07.2022).
24. Hommes T. The Significance of Physical Education in American Schools. *Nurse Care Open Acces J*. 2017. № 4(1). P. 96-97.
25. Kirk D. Physical education-as-health promotion: recent developments and future issues. *Education and Health*. 2018. № 36 (3). P. 70-75.
26. L.Cherednyk. Psychological and pedagogical aspects of education of tolerance in elementary school. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, VII (79), Issue:197, 2019 Maj. P. 15-20.
27. Physical activity among Chinese school-aged children: National prevalence estimates from the 2016 Physical Activity and Fitness in China – The Youth Study. *Journal of Sport and Health Science*. 2017. № P. 388-394.
28. The Case for Physical Education becoming a Core Subject in the National Curriculum. *Physical Education Matters*. 2018. №13 (2). P. 9-12.

Додаткові:

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. К. : Академвидав, 2012. 256 с.
2. Бех І.Д. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. *Гірська школа Українських Карпат*. 2015. № 12-13. С. 26-37.
3. Бібік Н.М. Я досліджую світ: підруч. 2 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2 частинах). Ч.1. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 120 с.
4. Калакура Я. Формування українського патріотизму: історичне та історіографічне підґрунтя. *Українознавство*. 2008. № 2. С. 222-225.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді: URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf> (дата звернення 05.07.2022)
6. Ключініна Н. Актуальність національно-патріотичного виховання на уроках іноземної мови. Формування патріота в вимірі революції гідності та пріоритетів. Суми: КЗ СОІППО, 2017. С. 114-119.
7. Подуфалов А. Методичні шляхи виховання культури розумової праці молодших школярів, *Педагогічна Безпека*, 2021. вип. 5, вип. 1, с. 59-64
8. Коваль Т. Психолого-педагогічні особливості використання музичного фольклору в навчально-виховній роботі з молодшими школярами. *Молодий вчений : науковий журнал*. №11 (51). Херсон, 2017. С. 329-334.

9. Отич О. Виховання як духовне преображення особистості. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2019. Вип. 8. С. 125-135.
10. Чередник Л. М. Готовність вчителя початкової школи до толерантного виховання учнів як комплекс його особистісно-індивідуальних якостей та вияв професійної компетентності. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова : фаховий журнал. Серія 5. *Педагогічні науки : реалії та перспективи*. Київ, 2018. Випуск 61. С. 318-323.